

SỐ 784

## KINH TỬ THẬP NHỊ CHƯƠNG

*Hán dịch: Đời Hậu Hán, Sa-môn Ca-diếp Ma-dăng và Pháp-lan.*

(1) Phật nói: Từ biệt cha mẹ, xuất gia hành đạo, nên gọi là Sa-môn. Thường giữ hai trăm năm mươi giới, làm theo bốn Đế, bước tới thanh tịnh, thành A-la-hán. A-la-hán là bậc có thể phi hành, biến hóa, sinh mạng an trụ làm chấn động thế giới. Kế đó là A-na-hàm; A-na-hàm là mạng chung thì sinh trên tầng trời mười chín, ở đó thành A-la-hán. Kế đó nữa là Tư-đà-hàm; Tư-đà-hàm là một lần lên xuống thì thành A-la-hán. Sau hết là Tu-đà-hoàn; Tu-đà-hoàn là bảy lần lên xuống thì thành A-la-hán. Ái dục (mà các bậc Thánh giả này) cắt đứt thì như tay chân đứt rồi không dùng được nữa.

(2) Phật nói: Cạo bỏ râu tóc, làm bậc Sa-môn, tiếp nhận lấy đạo, thì hãy rời bỏ tài sản thế gian, khát thực vừa đủ. Mỗi ngày đứng bóng ăn một bữa, mỗi đêm dưới tàng cây ngủ một lần, thận trọng đừng thêm. Làm cho người u mê tội tệ chính là ái dục.

(3) Phật nói: Chúng sinh do mười sự mà lành, cũng do mười sự mà ác. Đó là thân có ba, miệng có bốn, ý có ba. Thân có ba là sát sinh, trộm cướp, dâm dục. Miệng có bốn là ly gián, mắng chửi, dối trá, thêu dệt. Ý có ba là ganh ghét, tức giận, u mê. (Mười sự này là ác, bỏ mười sự này là lành). Không tín ngưỡng ba ngôi tôn quý, lấy tà làm chánh (nên mới làm người ác). Tại gia giữ năm giới, không biếng nhác, không lùi bước, giữ đến mười sự thì chắc chắn đắc đạo.

(4) Phật nói: Người có lỗi mà không tự hối, ngưng liền, thì lỗi dồn lại nơi thân mình như nước đổ về biển cả, thành ra càng sâu càng rộng. Có lỗi mà biết là trái, đổi ác làm lành, thì mỗi ngày lỗi hết dần đi, sau đó thế nào cũng đắc đạo.

(5) Phật nói: Có người không hiểu Như Lai, đem điều ác đến cho Như Lai. Như Lai đem lòng từ trong bốn Tâm vô lượng mà nâng đỡ, cứu độ cho họ. Họ đem điều ác đến lại, Như Lai lại đáp bằng điều lành. Bởi vì khí lực phước đức là ở chỗ ấy, còn khí lực tội ác thì tự hại mình. Có người nghe phong cách của Như Lai là giữ đại nhân từ, ác đến thì trả lành, nên đến mắng Như Lai. Như Lai yên lặng, không trả lời, thương họ làm thế là vì si cuồng. Mắng rồi, Như Lai hỏi, ông đem lễ vật biếu người, người không nhận thì lễ vật ấy đem về đâu? Đem về cho tôi. Vậy ông mắng Như Lai, Như Lai không nhận thì ông cũng tự nhận lại, gây họa cho mình. Vang ứng theo tiếng, bóng tùy theo hình, không thể tránh khỏi. Hãy thận trọng, đừng làm ác.

(6) Phật nói: Người ác hại người hiền thì như ngựa mặt lên trời mà nhổ nước dãi, nước dãi không bắn trời mà lại bắn mình; như ngược gió tung bụi, bụi không làm bắn người mà lại làm bắn bản thân. Người hiền không thể hại được mà bản thân tất bị tai hại vì lỗi lầm của mình.

(7) Phật nói: Hành đạo thì phải chăm lo bác ái. Mà bác ái bố đức thì không gì hơn bố thí. Bên chí mà thờ đạo như vậy thì phước rất lớn.

(8) Phật nói: Thấy người bố thí, hãy giúp một cách vui vẻ, thì cũng được phước báo. Hỏi, phước ấy có giảm bớt đi không? Phật nói, như lửa nới một cây đuốc, hàng ngàn hàng trăm người đem đuốc đến lấy lửa ấy mà nấu ăn, soi sáng, lửa ấy vẫn như cũ. Phước kia cũng như vậy.

(9) Phật nói: Đãi cơm một trăm người thường không bằng một người tốt. Đãi cơm một ngàn người tốt không bằng một người giữ năm giới. Đãi cơm một vạn người giữ năm giới không bằng một vị Tu-đà-hoàn. Hiến cơm trăm vạn Tu-đà-hoàn không bằng một vị Tư-đà-hàm. Hiến cơm ngàn vạn Tư-đà-hàm không bằng một vị A-na-hàm. Hiến cơm một ức A-na-hàm không bằng một vị A-la-hán. Hiến cơm mười ức A-la-hán không bằng một vị Phật Bích-chi. Hiến cơm trăm ức Phật Bích-chi không bằng đem giáo huấn của Tam bảo mà hóa độ song thân một đời. Hóa độ song thân ngàn ức đời không bằng hiến cơm một người học tập theo Phật, nguyện được như Phật để cứu vớt chúng sinh. Hiến cơm người như vậy thì phước đức sâu dày nhất. Còn phụng thờ trời đất quỷ thần thì không bằng hiếu thảo cha mẹ: cha mẹ là thân linh bậc nhất.

(10) Phật nói: Người có năm sự khó: nghèo nàn mà bố thí là khó, giàu sang mà học đạo là khó, liễu mình mà biết chắc chết là khó, được nhìn thấy kinh Phật là khó, sinh ra gặp đời Phật là khó.

(11) Có vị Sa-môn hỏi Phật: Nhờ gì mà đắc đạo? Làm sao biết đời trước?

Phật nói: Đạo siêu việt tất cả sắc thái. Đòi biết đạo là vô ích. Chính yếu là phải cố giữ vững chí nguyện mà tu hành. Rồi như lau kính, dơ hết thì sáng lộ, thấy được hình ảnh: hủy diệt ái dục, giữ sự thanh tịnh, thì thấy đạo, thì biết đời trước.

(12) Phật nói: Lành là gì? Là chỉ hành đạo. Lớn là gì? Là chí nguyện phù hợp với đạo. Mạnh nhiều là gì? Là nhẫn nhục; nhẫn nhục thì không thù oán, tất được người trọng. Sáng nhất là gì? Là dơ bẩn của tâm trí được trừ hết, hành vi của tội ác được diệt sạch, ngay từ bên trong mà sáng không tì vết, thì vô tử đến giờ. Vũ trụ có gì? Dầu chưa manh nha, cũng biết, thấy và nghe cả: được tuệ giác biết toàn bộ mới là sáng nhất.

(13) Phật nói: Có ái dục thì không thấy đạo. Như nước đã đục mà còn bỏ vào năm màu, ra sức khuấy lên, thì ai đến trên nước ấy cũng không thấy hình ảnh. Ái dục giao xen, làm bẩn tâm trí nên không thấy đạo: nước lóng, dơ hết, trong lắng không bẩn thì tự thấy hình ảnh. Lại nữa, dưới chảo là lửa dữ, trong chảo nước sôi lên và đập trên là vại, thì ai đến soi vào cũng không thấy hình bóng: tâm trí vốn có ba độc sôi sục bên trong, năm cái che đập ở ngoài, thì không bao giờ thấy đạo. Phải hết cả dơ bẩn của tâm trí thì biết xuất xứ của nghiệp thức, biết sống chết về đâu, biết thế giới của chư Phật ở đâu.

(14) Phật nói: Học đạo thì như cầm đuốc vào trong nhà tối, tối hết mà sáng còn: học đạo mà thấy thánh đế thì ngu si diệt hết, được sự thấy toàn thể.

(15) Phật nói: Như Lai nhớ gì? Nhớ đạo. Như Lai làm gì? Làm đạo. Như Lai nói gì? Nói đạo. Như Lai nhớ đến Thánh đế thì không bỏ qua phút chốc nào cả.

(16) Phật nói: Nhìn trời đất hãy nhớ vô thường, nhìn núi sông hãy nhớ vô thường, nhìn vạn hữu hình thái phong phú hãy nhớ vô thường. Giữ tâm trí như vậy thì đắc đạo mau chóng.

(17) Phật nói: Việc làm mỗi ngày là thường nhớ đạo, hành đạo, thì thành đạt đức tin, phước được vô lượng.

(18) Phật nói: Một cách chín chắn và thuần thực, hãy tự nghĩ nhớ, trong cơ thể, bốn

đại đều có tên riêng, không có cái ngã ký sinh ở đó. Ký sinh ở đó đi nữa thì cũng không vĩnh cửu, sự việc chỉ như ảo thuật mà thôi.

(19) Phật nói: Vì ái dục mà cầu danh tiếng thì cũng như đốt hương, hơi thơm nghe được thì hương đã cháy hết rồi. Người thiếu trí tuệ mới ham danh tiếng tầm thường, không cố giữ vững sự chân thật của đạo hạnh. Danh tiếng tai họa cho bản thân, sự hối hận theo liền sau nó.

(20) Phật nói: Con người đối với tiền tài và sắc đẹp thì y như trẻ con ham một chút mật ngọt nơi lưỡi dao, liếm vào, không đủ mỹ vị một bữa ăn mà có cái họa đứt lưỡi.

(21) Phật nói: Con người ràng buộc vào vợ con, vật báu và nhà cửa thì còn hơn gông cùm xích khóa của lao ngục. Lao ngục còn có ngày được phóng thích, vợ con ái dục thì nhả vào miệng cọp cũng cam tâm, đâu có cái ngày phóng thích.

(22) Phật nói: Ái dục không gì hơn sắc đẹp. Sắc đẹp tạo ra ái dục thì không gì lớn bằng. Nhờ chỉ có một cái như vậy, giả sử có cái thứ hai thì thiên hạ không còn ai hành đạo được nữa.

(23) Phật nói: Con người đối với ái dục thì cũng như cầm đuốc lửa mà đi ngược gió, ngu mà không bỏ đuốc xuống thì tất bị cháy tay. Cái độc hại của dâm, nộ, si ở ngay trong thân tâm, không đem đạo mà trừ cái họa ấy cho sớm thì tất phải có tai ương, in như người ngu tự đốt tay vì ham cầm đuốc lửa.

(24) Thiên thần hiến ngọc nữ cho Phật để thử nghiệm ý Phật, quan sát đạo Phật. Phật nói, cái dây da chứa đầy nhơ bẩn kia, đến đây làm gì? Có thể vừa ý thế tục, nhưng không kích động được bậc Lục thông. Hãy đi đi, Như Lai không cần dùng. Thiên thần rất kính trọng, nhân đó hỏi Phật về ý đạo. Phật giảng giải cho, liền thành đạt đạo quả Tu-đà-hoàn.

(25) Phật nói: Hành đạo thì như cái cây ở trong dòng nước, hãy theo dòng nước mà trôi đi, không mắc nơi bờ bên kia, không vướng nơi bờ bên này, không bị người vớt lấy, không bị quỷ thần ngăn chặn, không bị nước xoáy làm đứng lại, không bị thối rã, thì Như Lai bảo đảm cây ấy vào được biển cả. Hành đạo cũng vậy, không vì ái dục mê hoặc, không bị tà ngụy quấy phá, tinh tiến mà không do dự, thì Như Lai bảo đảm người ấy đắc đạo.

(26) Phật bảo các Sa-môn, thận trọng, đừng tin ý của các người, ý của các người không bao giờ tin được. Thận trọng, đừng tiếp xúc sắc đẹp, tiếp xúc thì tai họa có liền. Được tuệ giác La-hán rồi mới nên tin ý của các người.

(27) Phật bảo các Sa-môn, thận trọng, đừng nhìn phụ nữ. Phải nhìn thì thận trọng, đừng nói chuyện. Phải nói chuyện thì sắc lệnh cho tâm trí đi theo nẻo chánh, rằng ta là Sa-môn, ở trong cuộc đời uestap này ta phải như đóa sen không dính bùn lầy. Già thì coi như mẹ, lớn thì coi như chị, trẻ thì coi như em, nhỏ thì coi như con. Cẩn trọng mà giữ uy nghi, ý thức càng phải đúng Thánh đế. Phải xét từ đầu đến chân, thấy trong đó không có gì là thân thể, mà chỉ chứa toàn đồ dơ bẩn gồm ghiếc: phải xét như vậy mà (sinh tâm độ thoát), giải tỏa ý thức.

(28) Phật nói: Hành đạo thì phải từ bỏ tình dục. Hãy như cỏ gặp lửa, lửa đến thì phải tránh: người hành đạo gặp ái dục thì phải tránh cho xa.

(29) Có người bực vì tình dục không ngừng, dùng dao búa mà đoạn âm. Phật nói, đoạn âm đâu bằng đoạn tâm. Tâm như pháp quan, pháp quan không có thì cũng không có công sai. Tâm tà không ngừng thì đoạn âm ích gì, chỉ đem lại cái chết mà thôi. Thế nhân nhận thức đảo ngược là như người khờ trên đây.

(30) Có một dâm nữ hẹn với nam nhân. Đến hẹn nam nhân không đến. Dâm nữ tự hối, rằng:

*Dục tình, ta biết người,  
Gốc của người là ý,  
Ý sinh vì tư tưởng.  
Ngày nay ta không còn,  
Tư tưởng nữa đến người,  
Thì người hết sinh ra.*

Phật đang đi, nghe vậy, bảo các Sa-môn, nhớ lấy, đây là bài chính cú (kệ) của Đức Phật Ca-diếp, được lưu hành trong dân gian.

(31) Phật nói: Con người do ái dục mà lo buồn, do lo buồn mà sợ hãi. Không ái dục thì không lo buồn, không lo buồn thì không sợ hãi.

(32) Phật nói: Hành đạo là như một người chiến đấu với muôn người. Mặc áo giáp, cầm vũ khí, tiến ra chiến trường. Nhưng rồi có kẻ khiếp đảm, tự lui mà chạy; có kẻ nửa đường bỏ về; có kẻ quyết chiến mà chết; có kẻ đại thắng mà về, thiên chuyển lên cao. Ấy vậy, những ai kiên trì tâm chí, tinh nhuệ bước tới, không mê hoặc vì lời tiếng tầm thường, cuồng dại, thì chiến thắng ái dục, đánh bại xấu ác, chắc chắn đắc đạo.

(33) Có vị Sa-môn ban đêm tụng kinh tiếng nghe rất buồn, có vẻ hối tiếc, lưỡng lự, muốn trở về thế tục. Phật gọi mà hỏi, khi ông còn ở nhà ông đã làm gì? Thưa, thường đánh đàn. Dây đàn chùng thì thế nào? Thưa, không kêu. Dây đàn căng thì thế nào? Thưa, mất tiếng. Căng chùng vừa phải thì thế nào? Thưa, âm điệu phát ra đủ cả. Phật nói: Học đạo cũng phải như vậy, giữ cho tâm trí chùng mực thì đạo phải được.

(34) Phật nói: Hành đạo cũng như luyện sắt, tuần tự mà luyện, càng luyện càng loại hết quặng đi, thì làm đồ rất tốt. Học đạo mà từ từ, trừ khử một cách sâu xa dơ bẩn trong tâm thì tinh tấn đắc đạo. Thái quá thì cơ thể mệt mỏi, cơ thể mệt mỏi thì tâm ý bực bội, tâm ý bực bội thì tu hành lùi bước, tu hành lùi bước thì tội lỗi xuất hiện.

(35) Phật nói: Hành đạo cũng thấy khổ, không hành đạo cũng thấy khổ. Nhưng con người từ sinh đến già, từ già đến bệnh, từ bệnh đến chết, khổ biết bao nhiêu. Tâm ý bực bội, tích lũy tội lỗi, thì sinh tử không ngừng, cái khổ này mới khó nói cho hết.

(36) Phật nói: Thoát đường ác mà được làm người là khó, được làm người mà làm đàn ông là khó, làm đàn ông mà đủ giác quan là khó, đủ giác quan mà sinh xứ trung tâm là khó, sinh xứ trung tâm mà được thờ Phật pháp là khó, được thờ Phật pháp mà gặp quân vương đạo đức là khó, gặp quân vương đạo đức mà sống trong gia đình Bồ-tát là khó, sống trong gia đình Bồ-tát mà tín ngưỡng Tam bảo, gặp nhằm đời Phật là khó.

(37) Phật hỏi một vị Sa-môn: Sinh mạng con người tồn tại trong bao lâu. Thưa: Trong vài ngày. Phật nói: Ông chưa hành đạo. Phật hỏi một vị Sa-môn khác: Sinh mạng con người tồn tại trong bao lâu. Thưa: Trong một bữa ăn. Phật nói: Ông cũng chưa hành đạo. Phật hỏi một vị Sa-môn khác nữa: Sinh mạng con người tồn tại trong bao lâu. Thưa: Trong hơi thở ra hay vào. Phật nói: Hay thay, ông đáng được gọi là người hành đạo.

(38) Phật nói: Đệ tử của Như Lai sống cách Như Lai mấy ngàn dặm mà lòng nhớ giới luật của Như Lai thì đắc đạo chắc chắn; còn sống bên cạnh Như Lai mà lòng mang tà ý, thì không bao giờ đắc đạo. Sự thật là ở nơi sự hành đạo, gần mà không hành đạo thì đâu có được muôn một trong sự lợi ích.

(39) Phật nói: Như ăn mật thì ở giữa hay hai bên đều ngọt, người hành đạo hãy ý thức kinh pháp của Như Lai cũng vậy, mọi ý nghĩa đều thích thú, làm theo là đắc đạo.

## LINH SƠN PHÁP BẢO ĐẠI TẠNG KINH

(40) Phật nói: Người hành đạo có năng lực nhổ gốc rễ ái dục. Hái lấy chuỗi ngọc đang treo thì hái từng hạt cũng có lúc lấy hết và xấu ác mà hết thì là đắc đạo.

(41) Phật nói: Sa-môn hành đạo là như con bò mang nặng, đi trong bùn sâu, mệt nhọc đến mấy cũng không dám ngoái nhìn hai bên, mà phải đi cho mau, rời khỏi bùn sâu, mới được nghỉ ngơi. Sa-môn coi ái dục còn hơn bùn sâu, nên thẳng tắp một mạch mà hành đạo, mới có thể thoát khỏi mọi sự khổ lụy.

(42) Phật nói: Như Lai coi cái ngôi vương hầu như khách trọ, coi cái quý vàng ngọc như sỏi đá, coi cái đẹp tơ lụa như giẻ rách.

